

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)

Owned and published by the

SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY

In corporation.

FRANK RAKNER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the corporation and addresses of above officers

82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Na celo leto velja list na Ameriko	Za celo leto na mesto New York	\$5.00
Na Canada	Za pol leta na mesto New York	\$3.50
Na pol leta	Za pol leta na mesto New York	2.00
Na tri leta	Za tri leta na mesto New York	1.50

Na celo leto velja list na Ameriko

Na Canada

Na pol leta

Na tri leta

Na celo leto..... 1.00 Za inozemstvo na celo leto..... 5.00

GLAS NARODA izhaja vsak dan izvzemlj nedež in praznikov.

"GLAS NARODA"

("Voice of the People")

Issued every day except Sundays and Holidays

Subscription yearly \$3.50.

Advertisement on agreement.

Dopisni hres podpis in osebnosti se ne priobčujejo.

Denar naj se blagoveti pošljati po Money Order.

Pri upravnem kralju narodnikov prosimo, da se nam tudi prejmejo Slovani, naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisno in pošljivatvanu naredite ta naslov:

"GLAS NARODA"

New York City.

Telefon: 2876 Cortlandt.

Dopisi

ooo

White Valley, Pa.

Na seji tukajšnjega socijalističnega kluba dne 4. marca je bilo sklenjeno, da se pozovejo vsa društva v White Valley, Delmont, Export, Claridge, Universal itd., da se izjavijo, ako se strinjajo z nami, da bi si vsako društvo izvolilo 2 ali 3 zastopnike, da bi na pravili shod v prid Slov. Republiku. Združenja. 5. maja popoldne bi bil ta shod ravno primeren, kajti 4. maja pride sodrug Ethbin Kristan iz Chicago na shod socijalističnega kluba, kjer bo govoril v soboto večer, drugi dan pa v prid SRZ.

Katera društva se strinjajo s SRZ, so prošena, da izvolijo svoje zastopnike prej kot mogoče. Svoj sklep naj naznamo tajniku socijalističnega kluba Juriju Previču na spodaj navedeni naslov, da se potem v aprili sklicejo zastopniki k skupini konferenci, da bodo vse potrebno uredili. Ker se zadnji čas opaža veliko zanimanje po raznih naselbinah za SRZ, zato naj bi tudi naša naselbina in okolica ne bila zadnja. Vstanovimo si postajo SRZ in vsakdo naj prispeva, kolikor je v njegovi moći.

Stopimo vsi v en krog in delujmo za SRZ. Pozdrav.

Geo. Previč,
S. R. I., Box 125, Export, Pa.

Blacklick, Pa.

Kot večletni narodnik "Glasa Naroda" sem se namenil enkrat napisati dopis, da poročam o takojšnjih razmerah.

V tukajšnji okolici je več pregovornikov, v katerih služijo delave na uro po 60 do 65. Seveda jaz o tem nisem natančno poučen,

ker ne grem rad živ v jarni, pač pa delam v tovarni.

Tukaj stava tudi dve železolivarni, v katerih človek zaslubi, kakoršen je pač delavec. Nekateri smo zadovoljni, nekateri zopet ne.

Kar nas je rojakov, se še preej razumemo med seboj; pa menda zato, ker nas je malo: 1 družina

pa delam v tovarni.

Goyoril sem z nekim pečlarjem, ki se je pritoževal, da mu je hudo, ker ne more dobiti nobene kuharice. Pa kaj ti hoče kuharica?

Kuhati znaš, piati ter žgancekuhati znaš tudi, pazi samo, da jih ne prisnodiš. Ne sramuj se, da si pečlar, kajti bolje je to biti, kot pa biti dolžan. Toda tovaris mi je rekel, da ga boli, ker neko collinwoodsko dekle imenuje pečlarje "pečlarska zaleda". Najbrže pa se ponuja, ker je brez posla. Zajak ne bi bila rajše reva molčala, pač bi devetim odgovorila.

Pozdravljam vse rojake, posebno pa pečlarje.

Pečlar.

Sheboygan, Wis.

V nedeljo 3. marca je bil tu v Sheboyganu javni shod SRZ. Na tem shodu je bilo dovolj jasno poveden o pomenu te ideje. Kako se je izvršil ta shod, mi pač ni treba mnogo pisati, kajti to je že znano iz listov. Omenimo samo to, da je vse poteklo v najlepšem redu. Dvorana je bila polna do zadnjega prostora. Bilo nas je do 600 oseb.

Tukajšnji krajevni odbor SRZ je prišel na svoji seji 6. marca do zaključka, da se vrši prihodnja seja 17. marca ob 2. uri popoldne pri rojaku Fr. Stariču. Nekateri naši rojaki in tudi rojakinje so že pokazale, da se zanimajo za to prekoristno stvar, zato se vabijo, da se vdeleži prihodnje seje. Tudi oni so vabjeni, ki se še niso pridružili SRZ, da se pridejo na sejo, ale je še malo čutijo za našesrečni slovenski narod. Pridite, rojaki, vsi! Pustimo enkrat vse strankarstvo na stran in delujmo roko v roki.

Pozdrav. J. Mainhardt.

Ely, Minn.

Na Ely nas je mnogo Slovencev, dusi sem jaz le polovčar, kajti moja žena je Flenderka, zato pa inu tudi vsakovrstne časopise, tudi angleške, ker žena ne zna slovenske brati; jaz le malo

Sistem vojnega varčevanja je vsakemu znani.

Vojnovarčevalne znamke, ki reprezentirajo vrednost osemdesetih dolarjev, bodo vredne leta 1921 sto dolarjev.

Vojnovarčevalna znamka, ki jo kupite sedaj za štiri dolarje, bo v omenjenem času vredna pet dolarjev.

Take ugodnosti vam ne nudi skoraj nobena hranilnica, in denar, s katerim kupite to vojnovarčevalne znamke je — brezprimerno varen.

Zvezni zakladničar ni mogel izgotoviti boljšega sistema, kot je sistem vojnega varčevanja.

Petdeset ali sto dolarjev za obveznico Liberty posoja priprosti delave že tako težko pogreša, dočim ima kvader skoraj vsakdo na razpolago.

Zanimanje za vojno varčevanje z vsakim dnem našča.

Posebno delavni so otroci "boy-scouts", ki so organizirali po celi Ameriki veliko armado, ki bo z agitacijo in pripravljanjem pomogla armadi ameriških vojakov na fronti.

Ako zmaga Amerika, bodo prišli tudi vsi trpeči in pojazni do svoje prostosti.

Pomagajmo torej po svojih močeh k tej zmagi, da bo nastopila čimprej in da bo kolikor mogoče popolna!

zastopim finski, otroci pa govore angleško. Potem lahko vsakdo ve, da se v moji hiši najdejo različni časopisi.

Še sem na ribji lov. Ker se pa moja žena bolj zastopi na takodelo, kar ji vsa čast, sem vzel s seboj tudi ženo, kajti Flenderji se bolj razumejo na ribji lov kot mi Sloveneci.

Odrimla sva jo na Horse Lake, toda led je bil debel do 2 čevlja, pa moja žena je naučena tudi na stvar. Rekla je, da ni rih v tem jezeru in sva sla na drugo jezero z imenom Jack Fish Bay.

Zdaj sem vprašal ženo: "Havlek tot lake ej teme leke palijo fish?"

Pričel se je ribji lov, pri katerem sem imel veliko smolo. Neka velika riba se je zaletela in previla led. Zagrabila me je za skorne, katere mi je na enem koncu odgriznila. To je bilo še dobro, da so mi bili preveliki, drugače bi mi bila odgriznila še nego. K sreči sem imel s seboj več papirja, s katerim sem zamašil veliko luknjo. Od tedaj naprej pa moja žena neote iti več loviti rib.

Sinoto smo se zelo dobro zabavali pri našem rojaku Joe Maveu in danes mi je glava malo težka ter vedno mislim na kisle kumare. Fr. K.

Enumclaw, Wash.

Namenil sem se tudi jaz nekaj pisati za "Glas Naroda", saj se bi katerega ne iznenadil s svojim dopisom, kot se to rado zgodi, če se ne pazi, kaj se piše, kot se je to zgodilo meni samemu.

Pred dvema tedni sem postal v "Glas Naroda" en oglas, kjer sem Johna Jamnika iz Waukegan, Ill., imenoval lažnika. Rekel sem, da me je srečal iz boarda, ko sem brez dela, da je pa po novinah lagal, da sem mu ušel iz boarda ter odnesel za board, kar pa ni resnica. Jaz nisem nujno nič odnesel in mu niso ne dolgovali.

Sedaj pa mi je prišlo pismo iz Waukegan, Ill., in mi neki John Jamnik piše, da sem ga po krivem obdižil, kajti da me on niti ne pozna ter tudi on boarderjev nikdar imel ni ter me nikdar po novinah ni obrekoval.

Sedaj pa mi je prišlo pismo iz Waukegan, Ill., in mi neki John Jamnik piše, da sem ga po krivem obdižil, kajti da me on niti ne pozna ter tudi on boarderjev nikdar imel ni ter me nikdar po novinah ni obrekoval.

Naredila pa se mi je neljuba pomota, kar mi je žal. On mi je namreč dal naslov, da je na 10. St. Waukegan. Jaz pa sem bil na boardu na 11. St. 10. St. pa se imenuje Waukegan, 11. St. pa je North Chicago. Govorili pa smo vedno, ko sem bil tam, da smo v Waukegan. Tako sem tudi pisal po posotju. Mislim, da bo zavodjen, če tu pojemu, da ne bi kateri misil, da sem nujno imenovan, onega namreč v Waukeganu, ker ga niti ne poznam, kajti misil sem onega v North Chicago, ne pa v Waukeganu.

Zimo imamo tukaj tudi hudo, kot se od vseh strani poroča. V začetku zime je bilo veliko dežja, sedaj je pa tudi sneg že več kot en mesec; če eden skopui, pa zopet drugi zapade. Veliko ga sicer ni, največ 6 palcev; zraven tega je pa tudi mrz. Dobro je vsaj to, da imamo veliko drva in ni treba biti pri mrzli peči. Pa bo že slav strani tudi ta zima.

Tukaj na zpadu je ponavadi, da so milejše zime kot je letošnja. Saj tudi rečejo, da stari ljudje ne pomniko tako hude zime.

Da pa ne bo kateri lagal, da sem mu kaj odnesel, je tu spodaj moj naslov:

Andrew Strukel,
R. F. D. Box 119 A,
Enumclaw, Wash.

San Francisco, Cal.

V nedeljo 3. marca je v tukajšnji okrajski bolnišnici umrl rojaku Peteru Kobe, star 42 let, doma iz Črnomlja. Nekje v Ameriki zapušča dva brata. Pokojni je prišel pred vsemi do Zdrženih držav, kjer je zbolel priporočajo, ker je to delo v rešenje duš toliko katoliških vojakov, delo nad vse ljubo Bogu, tak bi ravnal naravnost brezvestno, tak se bi imel zahvaliti za posledice edinole svojemu neljubnemu in hudočemu govorjenju. Ako kdaj, velja posebno zdaj modri nauki: Drži jezik za zobni! Pazi, kaj govoris!

Pri tem skupnem delu v prid katoliških vojakov naj se pokažejo edini in lojalni vsi Slovenci. To zahteva Bog in Cerkev ter naša zvestoba do Zdrženih držav.

Kdor noče vpoštevati teh razlogov, kdor je nasproten tako koristnemu delu, tak ni posluhen. Ako kdaj, velja posebno zdaj modri nauki: Drži jezik za zobni! Pazi, kaj govoris!

Pri tem skupnem delu v prid katoliških vojakov naj se pokažejo edini in lojalni vsi Slovenci. To zahteva Bog in Cerkev ter naša zvestoba do Zdrženih držav.

Za veliko delo nabiranja je sedaj vse pripravljeno. Pri nas manjka samo še nekaj kolektorjev. Zato ste, rojaki, s tem vnovič naprošeni, da se po zgledu drugih pridružite z veseljem temu delu, da pridete gotovo v petek 15. marca ob 2. uri svedec v cerkevno dobro ime in ugled Slovencev v Zdrženih državah.

Za veliko delo nabiranja je sedaj vse pripravljeno. Pri nas manjka samo še nekaj kolektorjev. Zato ste, rojaki, s tem vnovič naprošeni, da se po zgledu drugih pridružite z veseljem temu delu, da pridete gotovo v petek 15. marca ob 2. uri svedec v cerkevno dobro ime in ugled Slovencev v Zdrženih državah.

Za veliko delo nabiranja je sedaj vse pripravljeno. Pri nas manjka samo še nekaj kolektorjev. Zato ste, rojaki, s tem vnovič naprošeni, da se po zgledu drugih pridružite z veseljem temu delu, da pridete gotovo v petek 15. marca ob 2. uri svedec v cerkevno dobro ime in ugled Slovencev v Zdrženih državah.

Za veliko delo nabiranja je sedaj vse pripravljeno. Pri nas manjka samo še nekaj kolektorjev. Zato ste, rojaki, s tem vnovič naprošeni, da se po zgledu drugih pridružite z veseljem temu delu, da pridete gotovo v petek 15. marca ob 2. uri svedec v cerkevno dobro ime in ugled Slovencev v Zdrženih državah.

Za veliko delo nabiranja je sedaj vse pripravljeno. Pri nas manjka samo še nekaj kolektorjev. Zato ste, rojaki, s tem vnovič naprošeni, da se po zgledu drugih pridružite z veseljem temu delu, da pridete gotovo v petek 15. marca ob 2. uri svedec v cerkevno dobro ime in ugled Slovencev v Zdrženih državah.

Za veliko delo nabiranja je sedaj vse pripravljeno. Pri nas manjka samo še nekaj kolektorjev. Zato ste, rojaki, s tem vnovič naprošeni, da se po zgledu drugih pridružite z veseljem temu delu, da pridete gotovo v petek 15. marca ob 2. uri svedec v cerkevno dobro ime in ugled Slovencev v Zdrženih državah.

Za veliko delo nabiranja je sedaj vse pripravljeno. Pri nas manjka samo še nekaj kolektorjev. Zato ste, rojaki, s tem vnovič naprošeni, da se po zgledu drugih pridružite z veseljem temu delu, da pridete gotovo v petek 15. marca ob 2. uri svedec v cerkevno dobro ime in ugled Slovencev v Zdrženih državah.

Za veliko delo nabiranja je sedaj vse pripravljeno. Pri nas manjka samo še nekaj kolektorjev. Zato ste, rojaki, s tem vnovič naprošeni, da se po zgledu drugih

GLASILLO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE

Ustanovljena leta 1898.

Glavni urad v ELY, MINN.

Inkorporirana leta 1900.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, Box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačenih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VRHNOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 848 E. Ohio St., N. E. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUZE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Ave. "M" So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNINI:

GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Ely, Minn., Box 480.
JOHN RUPNIK, S. R. Box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624 — 2nd Ave., W. Duluth, Minn.
MATT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRAVEVALNI ODBOR:

RUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.
FRANK ŠKRABEC, Stk. Yds. Station RFD, Box 17, Denver, Colo.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osnovu ali neuradnega pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop.
Jednota posluje po "National Fraternal Congress" levetici.

V blagani ima nad četrt milijona dolarjev; bolniških podpor, poškodbini in smrtnin je že izplačala do 1,300.000.00 dolarjev.

Bolniška podpora je centralizirana, vsak opravičen bolnik si je svest da dobri podporo, kadar jo potrebuje.

Društva Jednote se nahajajo po več naprednjih slovenskih naseljih, tam, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitev novih; društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

Za nadaljnja pojasnila se je obrniti na glavnega tajnika.

POZOR, DRUŠVENI TAJNIKI!

000

Društvene tajnike JSKJ., kateri se niso poslali upravitelju našega lista popolnega naslovnika vseh članov, o pozarjam, naj to takoj store. Članstvo JSKJ. mora namreč dobivati Glasilo, onim pa, ki so naročniki dnevnika, moramo vypisati 50c. k naročnini. — Zadnji čas je prišlo veliko pritožb zaradi nedostosti, katerih pa nismo mi zakrivali, pač pa tajniki, ki nečemo poznavati točnosti. Vsak tajnik mora najprej storiti svojo dolžnost napram nam. Sele ko je storil, lahko zahteva, da jo bomo tudi mi storili napram njemu. Torej malo več točnosti in pazljivosti, pa ne bo nobenih kikarj in nobenih pritožb.

Toliko v blagohotno vpotevanje!

Upravnistvo Glasila.

POROČILO UMLILIH ČLANOV IN ČLANIC ZA MESEC FEBRUAR 1918.

1. marca 1918.

Umrli br. Joseph Koprol, et. 13016, čl. dr. št. 37, Cleveland, O. Umrli 12. februar 1918. Vzrok smrti: Pljučnica. Zavarovan je bil za \$1,000. Pristopil k Jedn. 22. avg. 1909.

Umrla sestra Mary Groznik et. 17474, čl. dr. št. 36 v Conemaugh, Pa. Umrli 10. jan. 1918. Vzrok: Prerani porod. Zavarovana je bila za \$1,000. Pristopila k Jedn. 15. februarja 1914.

Umrla sestra Mary Ključevšek et. 17161 čl. dr. št. 36 v Conemaugh, Pa. Umrli 19. dec. 1917. Vzrok: Uterine Hemorrhage. Zavarovana je bila za \$500. Pristopila k Jedn. 16. novembra 1916.

Meseca februarja je bilo izplačano kakor sledi:
Za smrtnino članov in članice 2,500,00
Za boln. podporo in operacije 4,549,67

Skupaj: \$7,049,67
Jos. Pishler, gl. tajnik
000

O ZDRAŽENJU.

Zopet me veže dolžnost, da kot sin naše dobre matere JSKJ. iz pregovorim nekaj, kar je v korist njej in vsemu članstvu naše slavne jednote.

Cilj sem v glasilu z dne 7. marca, kako dobra misel jih je v velike važnosti združenje podpornih organizacij. Res je, toda to je že na jasnom: o tem nam namreč ni treba več toliko govoriti. Je pa tedaj nekaj drugega, o čemer vi nečete nič slišati, niti razumeti; in to je ime, katero bo slavilo novo organizacijo.

Ko smo objavili naš sklep, da se ne združimo k nobeni organi- Vidite, dragi sobratje, kaj to začejti brez našega imena JSKJ. reži za tem tisti? Ko bi rekli, saj

zopet za dvajset let, to bi že šlo. Z besede "začasno" pa odkrivajo svoja sreca, da si ne želijo miru tudi po združenju. To je razvidno iz besede "začasno", da nikakor ne verujejo v stalno ali vedno. Koliko nepotrebnega govorjenja se lahko zopet povroči zaradi naših želj imenovane "Slovenske Delavske Podporne Zveze"! In tako naj bi se naša slavna jednota imenovala! Na-a! Kolikoga pomena je, ker članstvo ene take začasne organizacije nima veselja delovati za njen blagor takto, kot ga ima na primer pri naši jednoti, ker je vedel, za koga in tudi za vedno, ne samo začasno.

Ker se pa društvo sv. Janeza Krstnika v resmici najbolj potrebuje za združenje, mi tem potom izrekam najlepšo hvalo, katero tudi popolnoma brez izjeme zasluži do zadnjega člana. Omenjeno društvo bi pa imelo še več uspeha s svojim predlogom začasne imenine, in sicer da predlaga: 1. Da se naša slavna jednota združi ali pridruži s celim imenom kot ga ima. Ker pa hočemo nekaj na voljo drugih organizacij, naj bi bil predlog: 2. Slovenska Katoliška Podpora Zveza. Torej beseda "delavska" je enanj in tudi sploh ni potrebna, kajti bogatin na bodo mislili na našo organizacijo. Vendar, ako katera organizacija, zeločas se združiti, hoče imeti sajmo besedo v novem imenu, ki tudi ne moremo oporekat, bi naj bil predlog: 3. Slovenska Katoliška Delavska Podpora Zveza. Nič ne de, ako je ime dolgo in široko, saj po združenju bo tudi velika in ogromna organizacija! Ni treba misliti: "Ah, na-ta predlog se ne ozirajmo, kajti ni velikega pomena." Zato pa gre vse tako počasni in kdo, ker ne veste vpoštevati dobrih predlogov.

Vprašam društvo sv. Janeza Krstnika, zakaj ne predlaga, da se imenuje nova organizacija začasno JSKJ.? Zakaj? Bojite se namreč, rekši: ako bo začasno, bi tako tudi slučajno lahko ostalo za večno, ne pa samo do prve konvencije. To je, kar predlagate, vse drugo nepotrebitno prej, da bi se tako prepričali; ali bo vaša hinavščina doseglo svoj cilj. Dasi jaz članstvu dotednega društva ne poznam, razen svojega brata, ki se mi zdi, da spada k njemu, in tako lahko prisegam, da ste krščeni ter tem potom vas imenujem "katoliki". Zakaj se sramujete te besede pri vaši organizaciji?

Jednotin nadzornik pravi v zadnji številki: "Vera in politika bi moralia biti popolnoma odstranjena od nove organizacije." Dobro, proč z njo! Iz kaj vam potem ostane! Nič! Pleve! Kaj neki on misli s tem? To je tako na primer kot: Proč s trgovinskim sklepi in denarjem od trgovine! Kaj pa je dobro brez vere? In kam spada? Kaj hoče o s tem? To je nezaužitivo. Pa to pa on predlaga! Znakaj pa ne pove čemu je treba odstraniti vero in politiko od organizacije?

Kako je pa prišla naša JSKJ. na površje iz take globičine, v kateri je bila, ko je bila vstanovljena? Menda, ker je imela pri sebi vero in politiko, kaj? Saj so bile tudi druge organizacije vstanovljene, ki niso imele slična miti duha o tem nesrečnem "K", pa vseeno niso hoteli člani JSKJ. prestopiti k organizaciji, katera ima sicer brezversko ime. Slučajno so slutili, da so pod "katoliško" streho najbolj na varnej. Tudi so bili do danes prepričani, da se niso motili. Ako so pa sedaj vskakovrsne nevihte in potresi, nič nevega, ako se jim včasih kolena zasibijo od strahu pretečejo.

Pa možje katoliški, le bodite brez strahu, le naprej po srednji poti! Ne bojte se, ako koga razsajajo po deželi, dasi se bo zadevalo v vas, ali škodovati vam ne bo mogla. Ravno tako na primer je z Vami, gospod nadzornik in dragi sobrat I. V. Ako ste Vi okuženi z bolezni protinstva, ne okužite se drugih katoličev, in sicer vernih v vnetih za našo mater slavno JSKJ. Vi imate torej lepo priložnost, ako Vam tukaj ne ugaia pekoča beseda "katoliška", stanka. Za to slavnost bo društvo nam priskočili na pomoč; v enakem predelu veliko veselico dne 30. kem slučaju vam bomo tudi mi po-

zdravo za Vas. Ostanete pa lahko tukaj, samo ako nimate kaj druga, nasproti tudi ni treba. In sicer proti katoliški besedi. Intako se boste prepričali pozneje, da se bo na tej seji ukreplio vse potrebno za slavnost 20letnice in da se bo na tej seji ukreplio vse potrebno za slavnost 20letnice in da se bo izvolil poseben odbor za veselico, da preskrbi vse potrebo. Kako se bodo društva sprejema, bom poročil pozneje, kadar dobim od društva poročila.

Toliko da dames v pojasmu. Ne mislim pa ravno na noben napad. Na veselo srečenje!

Zapisnikar društva st. 50 JSKJ. v Brooklynu, N. Y.

Društvo sv. Jožefa st. 29 v Imperialu, Pa., je na glavni seji dne 3. marca 1918 soglasno sklenido, da podpira iniciativni predlog za združenje društva sv. Janeza Krstnika št. 37 v Clevelandu, O.

Aleksander Tokar, tajnik.

Nisem dopisovalce listov, kajti roke nas trpinov so preveč trdne in trdega dela in niso niti kaj pravne, da bi sušale pero. In čeprav nisem -dobar dopisovalec, me pa včasih vseeno veselje prima, da napisem par vrst v naše glasilo.

In ravno zlaj, ko sem čital v članku z dne 28. februarja predlog društva sv. Janeza Krstnika št. 27 za združenje, sem tudi jaz z dobo in temeljem za združenje, in sicer na podlagi pogodbe, kakor so je sklenili glavni odbor na svoji 1. letni seji meseca januarja t.i., nikoje pa ne drugače, kajti po njenem mnenju je JSKJ. na dobrini podlagi, zakaj bi se potem mi priklopili ali z drugimi manjšimi in majšimi organizacijami? Kajti, ako so one resno za združenje, potem naj se one pridružijo k nam, nikakor pa ne mi k njim. Saj na deveti konvenciji JSKJ. je bilo sklenjeno, da so vrata pri JSKJ. odprta za one, ki se hočejo nam pridružiti. S tem, misljam, je dosti povedano ter upam, da je tudi pri društvu št. 37 nekaterim to dobro znano.

Pozdrav vsem članom in članicam JSKJ.

Matevž Zgomec,

član društva štev. 1 v Ely, Minn.

Naznanila.

Društvo Danica št. 124 JSKJ. je sklenilo, da bomo v soboto 16. marca imeli v Slovenskem Narodnem Domu kegljanje za dobrino. Kdo hoče poskusiti svojo srečo, naj ta večer pride na kegljisce.

Pavel Berger.

Cenjene člane in članice društva sv. Martina št. 105 JSKJ., ki ste tukaj v Butte, Mont., in okoliči, prosim, da redno na seje prihajate in redno plačate včasih meseca za asesment. Tudi prosim tiste člane, kateri ste izven mesta s potnim listi, da o pravem času poslužitejo obnovitveni potni listov, ker vsak član ve, da vsaka meseč red društva in jednoti pomaga ter društveni tajnik ima manj dela in nekaj si društvo privrne. Seja je samo enkrat v mesecu včasih druge premembne ne dejstvo ob 2. uru popoldne.

Tudi prosim vse člane našega društva, da nevarjavajo svoje prijetje, da dobimo kar največ možne novih kandidatov, ker vse vemo, da naša podporna društva so velika pomoč, ker noben človek ne zna, kaka nesreča ga danes ali jutri obiše.

Pozdrav vsem članom in članicam naše jednote.

John Petrič, tajnik,

2216 Willow St., Butte, Mont.

Tem potom se naznanja vsem članom in članicam društva Vitezzi sv. Jurja št. 49 JSKJ. — Kanada City, Kan., da je naše društvo sklenilo opraviti svojo skupino velikonočno spoved v nedeljo dne 17. marca ob osmi uri zjutraj. To velja tudi za tiste, ki so ven iz mesta, če niso le preveč oddaljeni.

Vabljeni so torej vse brez izjeme, da se tem lepo konča slavnost.

S srebrastim pozdravom

Josip Kastelic, tajnik.

Društvo sv. Barbara št. 4 JSKJ v Federalu, Pa., bo obhajalo letosajo leta 20letnico svojega obiskanca. Za to slavnost bo društvo nam priskočili na pomoč; v enakem predelu veliko veselico dne 30. kem slučaju vam bomo tudi mi po-

poslalo vsem tukajnjim društvom raznih jednot povabilo.

Članstvo pa prosim v imenu društva, da se po polnočevalno vdeležijo redne seje dne 10. marca, da se bo na tej seji ukreplio vse potrebno za slavnost 20letnice in da se bo izvolil poseben odbor za veselico, da preskrbi vse potrebo.

Kako se bodo društva sprejema, kadar dobim od društva poročila.

John Demshar, tajnik.

Vse člane društva sv. Janeza Krstnika št. 37 JSKJ. v Clevelandu, O.

John Demshar, tajnik.

Vse člane društva sv. Janeza Krstnika št. 37 JSKJ. v Clevelandu, O.

John Demshar, tajnik.

Vse člane društva sv. Janeza Krstnika št. 37 JSKJ. v Clevelandu, O.

John Demshar, tajnik.

Vse člane društva sv. Janeza Krstnika št. 37 JSKJ. v Clevelandu, O.

John Demshar, tajnik.

Vse člane društva sv. Janeza Krstnika št. 37 JSKJ. v Clevelandu,

Tradicijalno junastvo ameriških čet.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on March 14, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

JUNAŠKI ČINI, KATERE IZVRŠUJEJO SEDAJ NAŠI VOJAKI V FRANCIJI, TVORIJO TRADICIJO ARMADE ZDRAVENIH DRŽAV. — AMERIŠKA VOJNA ZGODOVINA JE POLNA POVESTI O JUNAŠKIH ČINIH POSAMEZNIKOV.

Vsaki dan izvršujejo "tam preko" ameriški vojaki junaške čine, — čine osebnega poguma, katere je treba ločiti od običajnih skupnih činov. S tem si pridobivajo ne le občudovanje vojakov-veteranov Evrope, temveč tudi posebna odlikovanja.

Taka odlikovanja so največja stvar, za katero se more potezati vojak. Označujejo namreč ponosnega vojaka kot — junaka med junaki.

Združene države bodo sedaj uvedle nova odlikovanja, namreč posebni službeni križec ter posebno službeno medaljo. Ta odlikovanja bodo delili med najhrabrejše vojake.

Dočim je vsak pravi domoljub ponosen, ko čita, kako junaško se obnašajo nečaki strica Sama, običajni v "kaki", skušajo ti ljudje vendarle doseči le to, kar so dosegli že drugi pred njimi in o čemur nam pričuje ameriška vojna zgodovina. Zgodba o ameriških armadah je polna povesti o heroizmu.

Neštivilni Amerikanci, v vsaki izmed vojn, so dokazali, da jih ni hrabrejših mož na svetu kot so vojaki — strica Sama. V naslednjem hočemo navesti par primer iz neštivilnih, ki so vsi vredni, da se jih navede, in ki kažejo, da sledijo danes naši fantje v zakopih — najboljšim ameriškim tradicijam.

— Prvega jutra bitke pri Gettysburgu je poveljeval neki devetnajstletni fant poročnik Bayard Wilkeson, lahki bateriji štirih topov, ki je bila postavljena na nekem mestu, prav na poti napredovanju konfederirane brigade. Baterija konfederiranih, obstoječa iz dvanaestih topov in postavljena na nekem griču, je otvorila ogenj na to unijsko baterijo. Tudi južna infanterija je pričela obstreljevati pozicijo Wilkesona.

Da da svojim ljudem novega poguma, je odjahal Wilkeson pred svoje topove, izpostavljači se s tem ogromno sovražnika, pri čemur je daval svojim ljudem povenja ter zbijal šale.

Njegov konj je bil ubit. Wilkeson pa je peš še nadalje stal pred topovi ter hrabril svoje vojake. Cel dež krogelj in izstrelkov ga je konečno položil na tla. On pa ni pustil svojim topničarjem prenehati s strejanjem le toliko, da ga poneseo v ozadje.

Sedel je na tla, kjer je bil padel, si skušal obvezati rane ter nadaljeval s svojimi navodili glede ciljev itd. — Neki tovariš se je medtem priplazil k njemu z vrčem vode. Wilkeson, mučen od žeje radi ran, ki jih je dobil, — ni hotel piti, temveč je ponudil vodo nekemu lahko ranjenemu, ki je ležal poleg njega. Nato pa je omahnil ter umrl!

Dejanje ameriškega častnika v vojni s Španijo, ki je skočil preko krova ter potisnil nos torpeda vstran, da slednji ni zadel ob ladjo, je slično onemu nekemu ameriškemu artilerijskemu častniku v mehiški vojni. Ko ga je vprašal polkovnik, zakaj je prenehal streljati, je izjavil, da so kroglice, poslane njegovi bateriji, zelo pomanjkljive. — Da do kaže to, je dvignil eno izmed granat, prizgal starinski stenj ter držal granato v roki, dokler ni stenj izgorel.

Tekom nekega manevra v fortu Monroe leta 1910 je prezgodnja eksplizija smodnika v enem izmed novih topov povzročila smrt enajstih mož. Vsa tla v okolici topa so bila pokrita z gorečimi deli.

V neposredni bližini tega ognja so se nahajale večje zaloge smodnika. Poročnik Hawes je videl nevarnost ter skočil skozi dim in ogenj proti mestu, kjer se je nahajal smodnik. Spotoma je gasil iskre in plamene ter zavlekzel zaklje smodnika iz kroga nevarnosti.

Vračal pa se je s kapitanom Prentice zopet in zoper pri vsakem koraku riskiral smrt v naporu, da prepreči eksplozijo, ki bi drugače pomenila vliko izgubo na življenskih.

General Doubleday priča o junastvu nekoga topničarja pri Gettysburgu, koga ime je ostalo nepoznamo, ki pa zasluži mesto v Valhalli junakov.

Neka unijska baterija je dobila povelje, naj se umakne s svoje pozicije. Nek mladi artilerist je sedel na enim izmed konj, ki so bili vpreženi v lafeti topa ter je v galopu vodil top v ozadje. Pri tem ga je prehitel oddelek kanoniere konfederiranih.

Neki južni poročnik, ki je poveljeval oddelku, je nastavil žrelo svoje pištole na prsi artillerista ter ga pozval, naj se vstavi. Voznik pa se ni brigal za to povelje ter še huše podil svoje konje. Poročnik je nato ustrelil in krogla je šla skozi telo žrtve.

Umirači mož pa ni hotel ustaviti svojih konj. Z nago pojemajočimi močmi je naganjal konje ter priveden dragocen top varno v ozadje unijskih čet.

General P. A. Hill konfederirane armade poroča, o neustrašenosti nadaljnega unijskega vojaka:

— Nek severni zastavonoš je vihral s svojo zastavo v bitki in njegov polk se je boril krog njega. Ko pa se je moral polk umakniti, je bil zastavonoš zadnji izmed vseh ter se je obračal ter pretil s pestjo zasledujočemu sovražniku. Res žalosten sem bil, ko ga je konečno doletela usoda.

Nathan Hale, 21-letni deček, je zapuštil sorazmerno varnost svojega polka leta 1776 ter prišel v New York, — preoblečen, da dobi za Washingtona potrebne informacije.

To je bil veliko bolj junaški čin kot pa bi ga mogel izvršiti v katerikoli bitki. Razkritje je pomenilo zanj ne le gotovo, temveč tudi — sramotno smrt na vešalih. Vse to je riskiral in to ga je tudi — doletelo.

Brez vsake pritožbe je umrl smrt junaka. Žal mu je bilo le, da ima na razpolago le eno življenje, da ga žrtvuje za domovino!

Farragut ni v svoji zastavni ladji le vodil oddelka brodovja v smrtno past v Mobile zalivu, ki je bil posejan z minami in torpedi, temveč se je pustil celo privezati na opazovalno mesto, kjer mu je bila vzeta vsaka prilika za rešitev, če bi se zgodila njegovi ladji kakšna nesreča.

Igral se je s svojim življenjem v upu, da izvije zmagovo svojo domovino, — res sijajen vzgled za vsakega moža v njegovem oddelku in za vse bodoče ameriške borilce.

Naši dečki se bore v Franciji pod ameriško zastavo ter so junaški — izvanredno junaški.

Od navadnega vojaka pa do najvišjega častnika in od revolucionarja pa do sedanje ure, se bleste vzgledi neštivilnih ameriških vojakov in mornarjev kot neumrljivi signalni bliksi, kažoč vsakemu pot, ki vodi k — junaški požrtvovalnosti.

SVOBODEN STIK z raznimi narodi ni nič drugače kot razširovanje, v zvezu z našo organizacijo, nicesar ne izgube, niti indište beremo to, kar so naši tuji individualno, niti nacionalno, niti so učitelji pisali za nas v očigledni našeznanju in narodnega predsednika najverski cenzorjev.

SVOBODA GOVORA in poslušanja je bila skupna last vseh ljudi in v vseh delih v vseh časih. Ta svoboda je služila za najboljše sredstvo za one prirodne organe, iz katerih izhaja ne samo znanje, temveč medsebojna naklonjenost v človečanstvu.

Tom Carlyle.

PRAKTIČNA POMOČ ZENAM TUJIH NARODOV V AMERIKI.

MEDNARODNI URAD ZA POMOČ IN NAVODILA.

Narodni odbor vojnih zadev KRŠČANSKEGA ZDRAVENJA MLADIH ŽEN.

600 Lexington Ave., New York.

To združenje nudi prijateljsko roko dekletoni tujih jezikov, da jih nauči govoriti angleško in da spoznajo navade te dežele. V našem odboru te organizacije je zastopanih 25 narodnosti.

Združenje daje sredstva za samostalno vzdrževanje ter obiskovanje dnevnih in večernih šol. Počneje se v sledečih predmetih: angleški in tujih jezikov; pouk o državljanstvu; pouk o gospodinjstvu; koristna znanja in umetnosti; vezenje; zdravniški pouk; okrebovanje otrok in prva zdravniška pomoč.

Ta organizacija pregleduje tovarne, delavnice in trgovine občasno odmora ter vpeljuje med delavkami idejo Krščanskega Združenja Mladih Žen (Young Women's Christian Association, okrajeno: Y. W. C. A.) in posebno med onimi delavkami, ki še ne poznajo teh idej. Ravnino tako tudi pomaga, da se med zaposlenimi dekletoni organizirajo klubki ter da se v teh klubih razvije prijateljstvo in družbeni ljubezen ter da si članice med seboj v vsakem ožiru pomagajo.

V soglasju s svojimi načeli ter navzlie današnjimi vojnim dogodkom to združenje pomaga vladiti Združenih držav v vseh zadevah, kjer ona sama ne more same aktivno sodelovati.

Kadar žene in dekletoni tujih narodov želijo, da bi se organizirale v klubih in sličnih društvenih, bo ta organizacija dala pomoč in navodila, kako se tako organizacija zasnuje.

narodnega urada za informacije in pomoč, kakor navedeno.

INTERNATIONAL INFORMATION & SERVICE BUREAU.

Miss ANNE B. DAYKIN, Director.

Mrs. THURSTON H. VAUGHN, Translators Division.

Dr. BEATRICE L. STEVENSON, Work for Jugoslavs.

Dr. JUSTINE KLOTZ, Work for Poles and Russians.

Dr. CECILIE L. GREIL, Work for Italians and Greeks.

Kako dušijo Nemci stavke.

Nemške vojaške oblasti imajo kratek, drastičen in obenem uspešen način, kako zatrepi delavsko stavke.

Delavci v dveh municipijskih tvornicah v bližini Berlina, ki so zaslužili po 20 mark na dan, so zastavkali radi preslab hranje. Uprava tvornic je poklicala na pomembno vojaškega governerja in te je stavljal stavkarje pod vojno pravo kot vojake v zakopih, — to je dovoljilo sa na dan hrano ter prisiljeno štiri cente.

Ta rezim je trajal le en teden, natančno so se delavci udali ter se je povrnili stari red stvari.

Sedem tednov noči brez luči.

Le predstavljajte si, kaj so prebivalci mesta Vardo, načini, kako arktičnega oceanu, v bližini Severnega morja na Norveškem, prestali v tej zimi. Sohne zatone tam koncem novembra ter ne vzhajajo prej kot sredi januarja. Arktična noč trajala vsled tega celih sedem tednov. Krog poklene lepem vremenu človek komaj more čitati eno uro. Za ves ostali čas pa je potreba umetne luči.

V Vardo je vladalo tako pomajkanje premoga, da je bila elektrarna v stanu dobavljati le polovico normalne dobove električnega toka. Vsled tega so bile prepovedane vse veselice in druge javne zabave. Tudi šole so bile zaprte in vsakdo je moral živeti, če že ne v popolni temi, vsaj v globoki senči.

Domoljubje starih Newyorčanov.

V prvih časih obstanka mesta New Yorka je bil vsak možki pripravljen vdeležiti se javne obrame. Štirikrat na leto se je vrnila parada meščanskih kompanij in leta 1686 se je te kompanije organiziralo v prešpolk, kateremu je poveljeval polkovnik Nicholas Bayard.

Prvi dežnik v Ameriki.

Bilo je pred 148. leti, ko se je prvič uvedlo dežnik na cestah nekoga mrtvškega mesta. Mesto Baltimore pripada čast, da je uvedlo zelo koristno pripravo. Utrjenim Marylandčanom onega časa je zdelelo to orodje kot zelo pomembno naprava in človeku, ki je prvi nosil dežnik, se je vse snegalo ter mu rogal.

Baltimoreški dežnik je bil importiran iz Francije, je bil težak in okoren ter le malo sličen dežnikom današnjih dni. Stari angleški in ameriški besednjaki označujejo dežnik kot pripravo "katero nosi se v roki, da se zavaruje pred močnim dežjem ali solnem."

Dežnik je bilo res mogoče nositi, a so bili veliko pretežki za povprečno žensko.

Francija, Italija in Španija so bile prve evropske dežele, ki so sprejеле dežnik, ki je prišel v Evropo iz Orijenta, kjer se ga je razilo skozi stoletja ter ga smatralo za simbol kraljevske časti.

Tako v Angliji kot na tej strani Atlantika se je dežnik sprva sprejelo in zanjevanje. Jonas Hanway, filantrop, je bil po ustrezni izročilu prvi Anglež, ki je splošno rabil dežnik po londonskih cestah. Proti dežniku so se prav poseleno borili izvješčki, ki so delali ledenarje v deževnih dneh, katerih v Londonu ne manjka in ki so se bili, da bo nova iznajdba škodovala njih obrti.

Nekako osem let potem, ko se je uvedlo prvi dežnik v Ameriki, je pisal neki John Maedonald, doma iz Londona, svoj življenjepis v katerem omenja, da je imel v svoji poseti lepo svileno marelo, katero je bil prinesel iz Španije, katere pa ni mogel rabiti na cestah Londona radi izzivanj, katerim je bil izpostavljen od strani prebilavstva.

Na znanje.

Položaj je tak, da ne moremo sedaj nič več pošiljati denarja vojnim ujetnikom in beguncem.

Po novi postavi zamore z malimi zneski podpirati avstrijske, nemške, bolgarske in turške vojne ujetnike, begunce in podanike le tak človek, ki je ameriški državljan, in mora v to svrhu dobiti dovoljenje od War Trade Board iz Washingtona. **Tvrda Frank Sakser.**

Bachnik Frank No. 329639	Grgurič Blaž No. 260573	Samide Frank No. 330721
Bartol J. No. 330733	Gubert Giuseppe No. 323085	Sinčič John No. 330762
Bear Dan. No. 260638	Kastelic John No. 44708	Spaniček Rož No. 328894
Besens Mary Miss No. 330062	Kovač Frank No. 260641	Starčevič Johana No. 331070
Bobič V. jo No. 260583	Merkun Anton No. 331355	Tehler Anna No. 328896
Božičkovič Djuro No. 260581	Miklich John No. 323252	Turk Charles No. 330351
Braun Mary No. 260643	Oswald Joe No. 260621	Turk Ivan No. 260647
Dolar Valentin No. 330086	Pintar No. 330843	Turk Jernej No. 329741

Važno za vsakega.

Z živo vero in krepko voljo na složno delo!

Ivan Hribar v listu "Glas Slovenaca, Hrvata i Srba".

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on March 14, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

Grozna tragedija človeštva se razvija pred našimi očmi. Ali ne razvija se v smeri, ki so je jo hoteli dati oblastniki, po katerih concepciji naj bi se vršila...

Ali, dasi se preblizavamo šele peripetiji te tragedije, je vendar jasno vsakomur, kdor ni slep, da ne izpolni teh nad svojih začetnikov — (Par besed zaseženih) se prikazuje nad vso grozoto krvave ekspozicije — solnce svobode....

Res je sicer zastrto s tankim velom, ali tudi tega odpilne sveži dili naše nezljomljive volje.

To voljo moramo imeti, ako hočemo, da bomo vredni velike dobe. Nikdar še, odkar stoji svet, ni šlo za tako velike stvari. Bilo je sicer groznih izbruhov človeške strasti in besnole so krvave vojne, ki so postoste sedaj tu, sedaj tam to blagoslovljeno zemljo.

Poleg njih je bilo tudi silnih evolucij človeškegauma, ki so v marsičem izpreminjale družabni red in preobrazile način življenja.

Ali vse to nadkriljujejo dogodki današnjih dni. Neštivljene miljone goni v smrt zver, ki se od nekdaj skriva v človeku in ki je tem strašnja, čim kulturneji je človek. Razsežna področja so napojena s človeško krvjo, s tem — najdragocenijim sokom življenja in reda na zemlji.

Zdi se, kakor da je došel čas splošnega pogroma in pogube! —

Zato se vidi nekako protislovno, da od vseh teh grozot pričakujemo novega življenja, drugega boljega reda, večjega, trajnega napredka.

In — vendor je tako!...

Oblastneži (par vrstic zaseženih) občutijo to jako dobro, pa zatezajo zato ekspozicijo v tej največji tragediji človeštva. Na svetu je bilo vedno ljudij, ki so bili srečni vsled nesreče drugih; — ljudij, ki jim je bila krutost v drugo narav. Bilo je Nero, Ivanov Groznih.

Ljudje takih naravi in takih čutstev niso izumrli nikdar. Težko narodu, ako se je takim posrečilo, da so se mu vsiliли z gospodarje, da je bila od njihove volje odvisna njegova usoda!

In vendor je osvobojenje iz njihovih okov doslej napredovalo. Sedaj zmaga in mora zmagati popolnoma. Vse ceptanje reakecije ne pomenja nič drugega, nego njeno — agonijo!...

Ako je bilo doslej zatiranih, po vojni jih ne bo in jih ne — biti več!

Ta je zahteva prelite krv, ki zahteva odrešitve, ker bi drugeče klicala do neba po maščevanju.

Demokratizem!

Njegova zahteva je polnopravnost vseh razredov in slojev prebivalstva. A ta je nemožna, ako narodi sami ostanejo v odvisnosti in zatirani. Njegova prva zahteva je torej:

Samodoločba narodov!

In res: to izpoveduje danes ves svet. Nauk je to, ki takoreč prešinja našo atmosfero; načelo, ki — podprtzo nevidno višo silo — prodira z elementarno močjo! Nič pa za to, da je še kratkovidnih državnikov, ki misijo, da se mu morejo upirati.

Spominjam se resničnega dogodka, o katerem so svoj čas pisali ljubljanski listi. Nedaleč od Postojne, ravnov v času, ko je prihitev brzovlak iz Ljubljane, je hotel bik iti preko železniške proge. Videc črno pošast, se je ustavljal pred njo, menda zanašajoč se na svojo moč.

Posledica? — Brzovlak je dospel v Postojno z zakasnitvijo nekoliko minut, ali poleg proge je ležal v svoji krvi izmrevarjen bik!

Tako se zgodi tudi tem kratkovidnecem!

Ta vrsta ljudi se ni namreč ničesar naučila iz zgodovine. Sirote! — Ne vedo, da so ideje neka dinamska sila narave. Celo silnja, nego vse pridobitev mehanike. Dočim le-ta preobrazuje način našega dela, ona prva preobrazuje — svet.

Seveda treba ljudi, ki se oprijemljajo te duševne sile — krepko voljo in neomajno vztrajnostjo.

Ponosen sem, da je slovenski del našega naroda v tem velikem času pokazal svojo zrelost.

Je-li prislo po višjem navdahnjenju? Ne vem! Ali — prislo je...

Kot strela je pretreslo vse duhove od Mure do Jadra in od Gospe Sveti do Kolpe.

— Svoboda in samodoločba! — to je klic, ki se razlega po vsej Sloveniji; to je misel, za katero bije vsako poštano slovensko srce, pod kmetskim jopičem in gospodsko skunjno. — Kdor se v tem času postavlja izven narodne skupnosti, **ostane tudi izven nje**.

Naj bodo njegovi razlogi kakršnjikoli — čisti niso!

Izdajica je! Na Torpejsko skalo žnjim!

Bratje Hrvati! Po vas in po istokravnih in istojezičnih srbskih bratih koprne naša sreca. Spominjajte se, kako pogosto smo ob svečanih prilikah pohiteli v vaš kraljevi Zagreb, da se z vami radujemo vaših pridbitiv. Spominjajte se, kako ste dohajali vi k nam v belo Ljubljano, da ste nam vračali milo za dragovo!

Spominjajte se, kako so vam vedno prekipevala sreca najčestejših čutstev iskrenega bratstva!

In sedaj — prihajamo k vam, bratje, da temu bratstvu dam realno podlogo. Prihajamo k vam z zahtevo, da vaš Zagreb bude naš, naša Ljubljana vaša, da se obojni združimo v kolo z bratom Srbom. Dajte nam roko za složno delo, da bomo — svojil!..

Naj tudi med nami občuti vsakdo, da nam prihaja Božanstvo! Sprejmimo božanstvo Svobode, kakor mu pri-

Darovana.

ZGODOVINSKA POVEST IZ DOBE SLOVAN. APOSTOLOV
SV. CIRILA IN METODA.

Češki napisal Alojzij Dostál.

(Nadaljevanje.)

"Ravno zato se je šel zagovarjati z Moravskega v Rim. Bila je vidijo, da bo njih gospodstvo potovanje emejo, ko se Slovani zbirajo v trdno prijateljstvo. Zato so ujeti našega škofa. Svetopolk stoji na njih strani. Že vidim, kako bodo semkaj poslužili nemške duhovnike, ki ne bodo razumeli našega jezika, kakor so to delali v Panoniji. Naše knjige bodo razglašeni, ker naš jezik baje ni zmožen izražati take veličastne resnice. Škoda, Ciril, da počivaš v grobu! Ti si dobro poznal bogastvo in lepoto našega jezika! Oni Nemci nam ne pusti našega jezika v hvalo vsemogočnemu Bogu — —"

"Žal, da je zapastil Moravski. Od te dobe je, kakor bi se bil izselil iz dežele mir in pokoj. Burja za burjo."

"Nadaljuj, mladenič, nestručno čakam!"

Božidar zopet položi glavo na bujno grivo svojega vranea ter pripoveduje:

"Skoro vse že veste. Škof Metod je šel zopet v Rim, jaz sem ga spremjam. Zopet so ga spoznali za nedolžnega in vrnili se kot paonski škof. Pogumno je zopet oznanoval Krista v slovanskem jeziku in tudi božjo službo v njem opravil. Pogani in kristjanje, ki so jih nedavno spreobrnili nemški duhovniki, so šele sedaj spoznali globovo vše, moč in učinke sv. evangelija."

"Kakor mi — Moravei —"

"Ker niso škofi neprrijatelji nesčesar opravili pri papežu, so se obrnili do Ludovika. Sklicali so zbor in Metoda pozvali predse. Ni morda iti, a je šel vendor. Svarili mu, a ni se dal pregovoriti, ker je še preteklo.

"A ko bi poslali sen Nemec, katerega besede bi ne razumel, teda se grem rajše klanjat bogovom v gaju."

"Ne preklinjam, človek! Saj jih še ni tu in tudi naš škof še živi."

"Živi, da, živi; a tako življenje je hujše kot smrt. V ujetništvu! Daleč od svojih dragih."

"Največ ga vznemirja to, da namaravano delo še ni končano in njegov namen, izpreobrnuti Slovencev opravili pri papežu, so se obrnili do Ludovika. Sklicali so zbor in Metoda pozvali predse. Ni morda iti, a je šel vendor. Svarili mu, a ni se dal pregovoriti, ker je še preteklo.

"Moravski se vzdigne. Hodim od vasi do vasi, povsod nagovaram ljudstvo za obrambo ujetega apostola, povsod mi stiskajo roke, obljubujejo pomoči in samo vi bi ostali v ozadju? Ste-li morda posabilni Metoda? Ali ga ne ljubite več?"

"Mi ga iskreno ljubimo."

"In ničesar nočete zanj storiti?"

"Življenje damo zanj!"

"Torej se zvezite z onimi, ki povrnoje Moravski in obenem Češki škofa, vsem pa ljubljence in dobrotinu. Mi sami hočemo opristiti Metoda. Oznanovalca svete vere, posvečenega škofa!"

"Dobro ste povedali. Osvoboditi moramo svojega škofa. To je naša sveta dolžnost!"

"Škofove sovražnike gremo proti zanj."

"Malo bi s tem dosegli. Preje se moči skaka."

"Tedaj pojedemo prav do svetega mesta, na Cirilov grob, in tam poprosimo svetega očeta."

"Tudi na ta način bi ne dosegli izdatne pomoči. Škofovi sovražniki se ne boje niti papeža."

"Tedaj Svetopolk."

"Slab nasvet. Tisti, ki je škofa izdal, bi moral tudi skrbeti, da počasi svojo krivdo, toda Svetopolk tega ne bo steril. Dobro ga poznam. Preveč se boji Nemec, ker je vsa njegova moč odvisna od njih."

"Kaj torej?"

"Povem vam. Za vas sta darovala solunska brata življenje, iz dajne tujine sta prisia k nam in sta začela brez orožja boj s pogromi. Spodobi se tedaj, da tudi vi nekaj storite za svojega škofa. V ujetništvu je in v tuji zemlji. Vsi ne morete tja, vi ga ne morete osvoboditi s svojimi močmi, toda združite se, da združite se, vi Moravci, in prisilite svojega kneza Svetopolka, da se odpove zvezri z Nemci, da vpliva nanje z vsemi silami, da vam morajo vrniti vaša škofa. Ako ne gre to na lep način, spustite se s knezem na čelo in v krvavi boj za rešitev svojega dobrotnika. Ne nagovarjajte mu, pred očmi in srečo vseje sile za škofa. To so vsi pripoznali. Toda kako? Sami ni cesar ne morejo, sami so mnogi preslabi. In knez?"

"In naš knez ga je izdal?"

"Ravno tega moramo prositi da nam pomere."

Kmetje kinajo nezaupno z gledanjem. Njih prepričati razum niso mogeli tega umeti. Vesti jim pravi da bi prav ravnali, ko bi zastavil vse svoje sile za škofa. To so vsi pripoznali. Toda kako? Sami ni cesar ne morejo, sami so mnogi preslabi. In knez?"

Ta je bilo sam pahnil Metod v sovražje.

Iskra, ki jo je vnel Božidar srečo, se je vnela in gorela.

Polačoma se razidejo s povečanimi grivami, vsak proti svojem domu. Ustavlajo se še pred vrti, ter se so posvetujejo. Ko bi b. kmet drugačen, ko bi ne bil toljik, odvisen od Ludovika!

Božidar je jahan od vasi do vasi povsod oznanjal vest: Ciril je umrl, Metod, škof moravski, je prešel.

"Da bi bil storil kaj takéga kneza, tegi bi si pač nihče ne mislil."

"O strašne razmere, nesrečne vojne! Še nas vse bodo umrli, ki so nam vzel škofa. Mnogo dela ga je še čakalo, kdo ga bo nadaljil!"

"Nemški duhovniki. To jo tudi edini namen, edina želja Škofovih: neprrijateljev."

"Nikoli, nikdar!"

Med množico nastane šum, kaže kader drvi vihar po gozdu.

Kmetje znajajojo in pritrjujejo z grivami ter mnogi že mahajo z desnicami po zraku, kakor bi se pripravljali na boj.

stage: s čistimi sreči, vzvišeno mislio, da nas more — vse enega duha — odvesti v bodočnost, ko bomo gospodarji v svoji svobodni ujetinjeni domovini!

Tedaj bo doba procvita, blagostanja in sreče!

Tedaj ne bo možno, da bi se v isti čas, ko se sestajajo sabor kraljevine Dalmacije, Hrvatske in Slavonije, dalmatinski bratje smatrali v Zagrebu za — tujince.

Vsi domači, vsi svobodni državljanji, vsi polnopravni v kraljevini, ki se bo mogla šele tedaj s polnim pravom nazivati: **TROEDINA!**

To je zahteva časa!

Ta zahteva... maja danes podlage držav. Ni je sile, ki bi se jej mogla upirati. (Par vrstic zaplenjenih)...

Z živo vero torej na složno delo!

Ta živa vera usmerja človeka!

"Tako bomo storili, kakor si nasvetovali."

"Za vsako ceno moramo imeti škofa v domači zemlji."

"Dolžni smo to storiti."

"Vemo, da ljubis našega škofa", oglaši se sivolas starček.

"toda v vsem ne soglasim s teboj. Zakaj takoj potegniti za meč, ko je naš domovina že tako vse razburkana po domačih borbah? Tudi Metoda bi to ne razveselilo. Poizkusimo izlepa! Svetopolk ima tudi sreč in se bo getovo oziral na prešnje svojih podanikov. Najmanj sam osvobodil škofa, in ko bi se to nezgodilo, tedaj šele zagrabimo to ostre meče!"

Starčevemu predlogu pritrdi nekaj kolo.

"Ali se spominjate Cirila, ko

name je razlagal poslednjo sodbo?

"Na tak način je izpreobnili krajanja Boriša. Tudi do poslednjega dne mi na tak način ne osvobodili Metoda."

SLOV. DELAVSKA
Ustanovljena dne 16. avgusta
1908.

PODPORNA ZVEZA
Inkorporirana 22. aprila 1909
v državi Penn.

Sedež: Johnstown, Pa.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: IVAN PROSTOR, 1088 Norwood Rd., Cleveland, Ohio.
Podpredsednik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 2, Box 113, West Newton, Pa.
Glavni tajnik: BLAŽ NOVAK, 634 Main St., Johnstown, Pa.
1. Pom. tajnik: FRANK PAVLOVIČ, 634 Main St., Johnstown, Pa.
2. Pom. tajnik: ANDREJ VIDRICH, 20 Main Street, Conemaugh, Pa.
Blagajnik: JOSIP ŽELE, 6302 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pom. blagajnik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. 2, Box 27, Bridgeport
Ohio.

NADZORNÍ ODBOR:

Predsednik nadzor, odbora: JOSIP PETERNEK, Box 95, Wilcox, Pa.
1. nadzorník: NIKOLAJ POVŠE, 1 Grab St., Numrey Hill, N. S. Pitts-
burgh, Pa.
2. nadzorník: IVAN GROŠELJ, 885 E. 137th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik porot, odbora: MARTIN OBERŽAN, Box 72, East Mineral,
Kans.
1. porotník: FRANC TEROPČIČ, R. F. D. 3, Box 146, Fort Smith, Ark.
2. porotník: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VRIHOMI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.
Glavni urad: 634 Main St., Johnstown, Pa.

URADNO GLASILJO:

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York City.

Cenjena društva, ozremi nihuj uradniki, so ujedno prošen, pošljati vse dopise naravnost na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pošlje edino potem Poštini, Expressini, ali Bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov. Nakaznice naj se naslovijo: Blaž Novak, Conemaugh Deposit Bank, Conemaugh, Pa. in tako naslovitve pošljajo z mesnim poštom na naslov gl. tajnika.

V slučaju, da opozijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kakje pomamkinjivosti, naj to nemudoma naznanijo uradu glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

Žrtev sodnije.

KRIMINALNI ROMAN.

PRIREDIL J. T.

10

(Nadaljevanje).

SEDMO POGLAVJE.

Chancellor se je odpravil domov. — Njegova glava je bila tako polna misli, da sploh mislit ni mogel.

In obenem ga je tudi navdalo neko posebno čustvo, katerega ni bil dotedenj še nikdar občutil.

Do Olge je tukaj nekdo eduno simpatijo.

— Ali je to ljubezen? — je vpraševal samega sebe.

John Mowbray je čakal mirno svoje strašne usode. Bil je neustrošen in trden v svojem prepričanju. Razsodba ga ni bila popolnoma niti predstavila. Že takoj v pričetku je vedel, kakje silne napore pripravlja onim ljudem, ki ga nameravajo rešiti in to edino le s tem, ker ni hotel povedati, kje se je nahajal onega usočljavnega večera.

On je vse videl in slutil vnaprej. Ako zahteva postava kazeni, se ne bo tresel pred njo.

V žalostnih dneh, ki so sledili razsodbi, je bila sestra Olga vsak dan pri njem.

Arthur Chancellor ji je bil namreč preskrbel potrebne dovoljenje, da je bila lahko vsako popoldne po par ur v njegovi celici.

Kadarjoli je bila ona pri njem, se je zdele bratu, da je posvetil v temno celico solnčni žerek.

V cuem trenutku, ko je bila razglasena smrtna odsoda, je izgubil vse zanimanje za življenje. Njegova sestra se ni nikoli pogovarjala z njim o osodi, ki ga je pretela zadeti. Samo enkrat je bil omenil, zakaj tako skriva svojo skrivnost. Izrečil ji je bil zapečaten zavojec ter reklo, da je v njem pojasnjeno njegovo delovanje.

Toda priseči mu je moral, da ne bo odprla zaveja pred pretekom enega leta.

Mediten so bili avdovati vložili priziv. — Priziv je bit odbit. — Posluhili so se torej skrajnega sredstva ter vložili prešnjo za pomoč. Pregovorili so tudi vse ugledne družine v grofiji, da so se zavzele za obsojenca.

Vsa prizadevanja so pa bila brezuspešna.

Družni tajnik je izjavil, da ne more dobiti nobene točke, na podlagi katere bi nasvetoval kraljici pravico pomilovanja.

Smrtna odsoda se je imela izvršiti zadajo soboto meseca januarja, in šele dan prej je dobil Chancellor odbito prošnjo za pomilovanje.

S težkim sreem se je odpravil onega večera v jetnišnico, da bi se poslovil od svojega nesrečnega klienta.

V zadnjem času je toliko študiral in toliko delal, da je bil ves pobit in utrujen.

Šele ko je stopal v mesečini proti gradu na hribu, se je nekoliko očivel.

Na višini je obstal. — Pod njim se je razprostirala široka rodotina dolina Laonska, konec doline je pa sanjalo morje. — Mesto je bilo pokojno. — Iz njega se je dvigalo, močno poslopje katedrale kot da bi hotelo skriti prebivalce.

Chancellor se je dolgo časa divil temu prizoru. — Slednje se je po hitro obrnil ter se napotil k černemu zidovju jetnišnice.

Na dvorišču so bile postavljene viseče in krog njih silna mučica radovnidevjev. Prišli so že zvečer, samo da bi dobili prizapravne, se mesto ter so bili voljni čakati do jutra, kajti smrtna odsoda se je imela izvršiti nekaj minut pred sončnim vzhodom.

Pri Johnu Mowbray sta bila kazniški ratavelj in kapelan.

Obsojenec je bil izvanzredno miren in zbranega duha. Bil je zivahen in je v nekakem ponosom gledal smrti v oči.

— Ni kaj ne mislite — je reklo — da podcenjujem ceno življenja, ker sem pripravljen umreti. — Smrt ni najljužji sovražnik, katerega se mora batiti človek. Sramota, življenja brez smisla in brez upanja je težavnejše od smrti. Tega bi se pa rad izogneti. Kaj bi mi čakalo, če bi ostal pri življenju? — Dolga vrsta let je med izmežkom človeštva, za vedno ločen od edinega predmeta, ki bi mi lahko osudil življenje. — Moje mame je postal prazna pena. Sele po letih bi lahko poskušal oprati z njega maledž. — In kaj bi mi koristila prostost po dolgih letih brezupesnega boja proti krutki usodi? — Ali mislite, da bi me mogoč to privezati na življenje. — Ne, nikdar ne!

Navzoči so v mučenju molku poslušali njegove besede.

— Toda jaz nečem izgubljati časa — je nadaljeval Mowbray.

Gospod Chancellor, ali morda veste, zakaj sem vas pozval?

Advokat je odkimal.

— Veliko prošnjo imam do vas.
— Le govorite.
— Prosim vas, povejte mi čisto odkritosčeno, kot da bi govorili pred Bogom, ali me smatra krimiv ali nedolžnega?
— Od prvega pričetka sem vas matral popolnoma nedolžnega — se je glasil odgovor. — Niti enega trenutka nisem dvomil o vaši nedolžnosti in še zdaj, v tej usodepolni uri, sem o nji popolnoma prepričan.

Ta prepričevalna izjava je bila kakor balzam ranjeni Mowbrayvi duši. — Torej svet vendorje ni tako krivčen kot si ga je on predstavjal.

Na svetu je torej še en človek, ki ga ne smatra za morilec in temu človeku lahko zaupá usodo svoje ljubljene sestre.

— Bog vas blagosloví za zaupanje, katerega ste mi izkazali — je reklo z ginenjem glasom. — Prepričani bodite, da tega zaupanja niste izkazali človeku, ki bi ga ne bil vreden. — Pred njim, ki vidi v vsaku srečo in ki bo kmalu moj sočufnik, svečano ponavljam, da sem endolžan nad krvjo umorjenega. Svečano izjavljam, da ne vem, na kak način je umrl. — V Manningfordu ni imel sovražnika in oni čas ni bilo v vasi nobenega tuje. — Vsled tega sodnikom ni zameriti, če so me obosodili, kajti edino jaz sem mu bil septamat zagrozil. — Če bi bil prost in svoboden, bi si zadal za svojo živiljenjsko nalogo izslediti morilec ter ga izročiti v roke pravice. — To delo pa, ki ga ne bom mogel sam izvršiti, izročam v roke drugih.

Chancellor je bil takoj opazil, koga misli s tem besedami.

— Gospod Chancellor — je nadaljeval Mowbray s svečanim glasom, — silno veliko zahtevam od vas.

— Govorite!

— Ali hocete vi izslediti morilec?

Brez obotavljanja je odvrnil advokat:

— Dam vam svojo častno besedo, da bom storil vse, kar bo v moji moći, da se bom poslužil vsega svojega upliva, samo da bom odvrnil s tega zločina pojčelan ter dokazal vašo nedolžnost.

John Mowbray mu je krepko stisnil ponudeno roko.

— Verujem vam in se vam zahvaljujem iz globine svojega srca. Sedaj se ne bojim več smrti, kajti overjen sem, da se bo moje preročevanje uresničilo.

Zavestijo v sreu, da se je posvetil veliki sveti misiji, je zapustil Chancellorjetnišnico. — Bil je tako zatopljen v svoje misli, da je čisto mehanično sledil policistu, ki mu je delal pot skozi mučico.

Naenkrat je pa začutil na svoji ramni roko. — Ozri se je ter opanjal žensko, katere oči so bile zmelené v pošasni grozi, in so neprestano bili vijani.

— Vi prihajate iz jetnišnice, gospodi? — je vprašala neznanika s tresčim glasom. — Ali je res, da ga niso pomilovali?

Advokat je bil tako presenečen, da ni takoj odgovoril.

Zenska je bila krasna in še bi njene oči ne gledale tako pošastno, bi bila prava podoba čistosti in nedolžnosti.

— Ali res ni pomilovan? — je ponovil tujka svoje vprašanje.

— Res ni — je odvrnil advokat.

— Pa ga menda vsaj ne bodo obesili? — je sikhnila s pridruženim glasom. — Še vedno je čas za rešitev. — Nedolžnega vendor ne bo obesili!

— Žal, da ni mogoče něčesar več napraviti. Jutri....

Toda neznanka ni čakala konca stavka. — Stresla se je po vsem telusu ter izginila med množico.

Chancellor je bil tako hitro izgubil izpred oči, da je mislil, da je sanjal. — Sprva je bil prepričan, da je bila prikazan posledica njegovih prenapetih živev. Slednje se je pa uveril, da to ni bila slika domišljije. — Preveč natačeno je viden njen obraz. — Zenska je bila ogrnjena v svu plase in na glavi je imelo sivo čepico.

— Kdo bi bila? — se je vprašal začuden.

Vestno je gledal naokoli, ker je pa ni mogel nikje opaziti, je nadaljeval svojo pot.

Zdelo se mu je nemočno izslediti kako sled za to zagonetno osebo.

(Dalje prihodnji)

J. S. JABLONSKI FOTOGRAF

2303 Professor Ave. 6122 St. Clair Ave.
CLEVELAND, OHIO.

Javni notar in tolmač.

Kompetentnega notarja in previdnega tolmača potrebujejo vaši rojaki skoraj vsaki dan. Dober nasvet Vam lahko prihrani mnogo nepotrebnih stroškov; pravo in nepristransko tolmačenje Vas lahko reši iz neprjetne zadrege.

Anton Zbašnik,

SLOVENSKI JAVNI NOTAR IN TOLMAC

sob. 102 Bakewell Bldg.
Cor. Diamond in Grant Sts. Pittsburgh, Pa.
Telefon Court 3459 (Nasproti Court house.)

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

POUČNE KNJIGE:

Zivljenje na avstrijskem dvoru ali smrt cesarjevca Rudolfa

Hitr računar (nemško-angl.)

vezan — 50

Poljedelstvo — 50

Sedjereja v pogovoru — 25

Schimpffov nemško-slov. slovar \$1.25

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Hipnotizem — 35

Doll z orojem — 50

Dve založbe "Carlijeva ženitva" — 25

in "Trije ženini" — 25

Medija 2 zvezka — 50

Pod Robom Sl. Večernico — 25

Postrežba bolnikom — 50

Socijalna demokracija — 10

Trta uč v trtoře — 50